

КУЛЬТУРА ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ: ОСОБЛИВОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО ПРОЯВУ

У статті проаналізовано особливості культури політичного дискурсу, зокрема вітчизняного. Велику увагу приділено метафоризації, полемічності та театралізації політичної дійсності, а також використанню гумору в політиці.

Ключові слова: політичний дискурс, лінгвістичні прийоми, культура, медіапростір.

Для аналізу культури сучасного вітчизняного політичного дискурсу важливо насамперед визначитися з основними поняттями, на які варто звернути увагу в його характеристиці.

У попередній статті "Політичний дискурс: основні напрями дослідження" (Вісник НАКККіМ, № 3, 2013 р.) ми зупинилися на дослідженні такої важливої характеристики сучасного політичного дискурсу, як метафоризація. Завдяки їй політичне мовлення і набуває тих якостей, за допомогою яких одержує здатність змінювати і переконцептуалізовувати політичну реальність у свідомості людей.

Цією статтею ми продовжуємо цикл публікацій, мета яких – привернути увагу до вивчення особливостей сучасного політичного дискурсу, зокрема вітчизняного. Актуальність дослідження, власне, і зумовлена тими питаннями, які в них порушуються та свідчать про існування низки своєрідних індикаторів, які на сьогодні найбільш знаково маркують нашу політичну дійсність.

Отже, перше поняття, яке характеризує сучасний політичний дискурс та його культуру – це метафоризація. Останню дослідники вважають основним засобом пізнання шляхом перенесення поняття з конкретної сфери (реальної) в абстрактну. Власне, й буквальный переклад слова "метафора" – це перенесення.

Метафоризація тісно пов'язана з метонімією. Метонімія – це заміна одного явища іншим – перейменування. Але не просто заміна, а перенесення мовного виразу, який відповідає одному з елементів когнітивної структури, на інший її елемент, як зазначає російська дослідниця І. Кобзева. Це дає можливість залишатися людині в межах однієї концептуальної сфери, на відміну від метафори, коли відбувається проекція однієї концептуальної сфери на іншу, тобто експансія концептів сфери-джерела у сферу-мету, в результаті якої відбувається її своєрідне захоплення [5].

Крім метафоризації та метонімії у політичному дискурсі активно використовують й інші лінгвістичні прийоми.

Термін синекдоха означає "мати на увазі щось інше", коли ми висловлюємо свою думку. Наприклад, заміна цілого частиною, або навпаки. Так, у політичних текстах під містом Київ часто розуміється Україна або наш уряд, так само, як під містом Вашингтон – США або їх керівництво, під словом Кремль – політичне керівництво Росії. Цей лінгвістичний прийом найбільш часто використовують у сучасній пропаганді.

Активно використовується в політичному дискурсі й синонімія – коли для характеристики одного поняття використовуються різні відтінки. Важливо, що це зазвичай слова, які лише співпадають за змістом, а тому, хоча і характеризують одне поняття, насправді можуть бути лише близькими за основним своїм змістом.

Антоніми – це протилежні за значеннями слова, вони підсилюють виразність, підкреслюють зміст висловлювання, наголошують на контрастах, протилежних якостях, зокрема політичних опонентів.

Загалом всі лінгвістичні прийоми тісно пов'язані між собою і характеризують загалом одне явище – багатозначність – полісемію, яка тісно пов'язана з полемічністю. Остання, на думку дослідників, взагалі є найбільш виразною характеристикою саме політичного дискурсу. Полемічність суттєво відрізняє його від інших дискурсів та впливає на вибір слів у політиці.

Полемічність політичного мовлення загалом визначають як театралізовану агресію, спрямовану на те, щоб сформувані негативне відношення до політичного опонента, політичні цінності й переконання якого суттєво відрізняються (хоча й не завжди), а тому апіорі повинні стати аморальними, неетичними, нелюдяними, "поза законом" тощо. Недарма у 1991 р. власне бачення прагматичного аспекту політичного дискурсу Дж. Лакофф виразив досить лаконічно: "Metaphors can kill" (Метафори можуть убивати).

Дійсно, можуть. Згадаємо хоча б політичне "вбивство на замовлення" колишнього мера Москви Ю. Лужкова за допомогою низки провокативних програм журналіста С. Доренка.

Наступна особливість – незрозумілість зрозумілих на перший погляд політичних пасажів. Недарма Дж. Оруелл у праці "Політика і англійська мова" писав, що політичні діалекти в памфлетах, передових статтях, маніфестах зазвичай схожі між собою. Політична мова, на його думку, повинна складатися з евфемізмів, запитань і повної затьмареності.

Ще одне явище, на яке звертають увагу дослідники і яке варто враховувати у дослідженні політичного дискурсу – політична диглосія, тобто існування в межах тоталітарного суспільства фактично політичної двомовності – мови звичайної і мови офіційної пропаганди. Ще Дж. Оруелл у праці "1984" писав, що завдання тоталітарного суспільства – створити таку мову, щоб зробити інші способи висловлювання неможливими. "Великий Брат", який перебуває при владі, реконструює мову в "нову", щоб змінити не тільки погляди на світ, а й ментальні звички.

Виникнення евфемізмів і табуїзмів – закономірне, оскільки вони замінюють слова, які не можна використовувати. З цією метою також використовується поняття контексту, коли слова можна оточити іншими, які дають змогу зрозуміти, про що йдеться, уникаючи безпосередніх характеристик. "Текст – друкований, написаний чи усний ... не дорівнює усьому твору в цілому. В твір входить і необхідний позатекстовий контекст... Твір начебто оповитий музикою інтонаційно-ціннісного контексту, в якому він розуміється та оцінюється..." [1], – писав відомий російський філософ М. Бахтін.

Водночас така політична метафоризація та диглосія відображають не лише найважливіші характеристики політичного дискурсу, а й політичні настрої. Так, характерні для СРСР метафори гігантоманії і патерналізму вважають універсальним індикатором тоталітарного та авторитарного суспільства. До речі, така тенденція відтворюється і в деяких сучасних країнах, що може свідчити, зокрема, про згортання демократичних процесів.

І навпаки – особливість політичного дискурсу може змінити не лише суспільні настрої, а й викликати соціально-політичні перетворення. Підтвердженням цієї думки стала дискурсивна теорія демократизації Р. Андерсона, який вважав, що джерела демократичних перетворень у суспільстві варто насамперед шукати в дискурсивних інноваціях. Для підтвердження своєї теорії автор звернувся до аналізу радянських політичних метафор у текстах виступів членів Політбюро 1966–1985 рр. (авторитарний період), членів Політбюро в рік перших "майже" демократичних виборів 1989 р. (перехідний період), а також у текстах політиків демократичної доби (1991–1993 рр.). Дослідник довів, що з активним проникненням у політичний дискурс термінів, характерних для демократичних перетворень, суттєво змінилися і суспільні настрої. Останні, у свою чергу, вплинули на відтворення демократичних цінностей у суспільстві [6]. Тобто цей процес відтворюється за ланцюговою реакцією, і не останню роль в ньому відіграють "слова", які активно проникають в суспільно-політичний дискурс. Згадаймо такі, як "прискорення", "перестройка" та ін.

Прикладом своєрідної диглосії можуть слугувати дослідження О. Байши й К. Халлахана "Медійний фреймінг в Україні періоду політичної кризи 2000-2001 рр.". Предметом інтересу дослідників стало 829 медіатекстів, присвячених українським подіям у період політичної кризи 2000-2001 рр. Дослідження ґрунтувалися на з'ясуванні ознак, характерних для кадрів з новин, а також ролі фреймів у громадських обговореннях. Автори виокремлюють два способи впливу на масову свідомість українців – відкрита пропаганда й прихована маніпуляція. Домінуюче місце в реалізації обох способів, констатують дослідники, в українській політиці займає метафора [7].

Ще однією цікавою особливістю політичного дискурсу є використання принизливих найменувань для своїх опонентів, які легко ідентифікувати в пам'яті та, відповідно, викликати потрібні асоціації. Саме за ними можна визначити, наприклад, партійну належність критиканів. В. Дем'янков згадує про дослідження політичного дискурсу під час встановлення Іспанської республіки 1932 р., переклавши на російську мову дані іспанського дослідника Гарсії Сантоса. Спробуємо перекласти їх на українську мову, щоб краще відтворити не лише "мовний колорит", а й уможливити відповідні асоціації, які дають змогу легко "впізнати" і опонента, і його критика. Так, комуністи використовували такі найменування для опонентів, як "анархо-буржуазний", "анархофашист", "соціал-фашист"; представники лівого крила робітничого руху – "буржуазний", "буржуазна свиня", "панчик", "кабаретний панчик", "фашист", "блаженний"; фашисти називали комуністів: "паразити", "запрошені", "напівпани", "трутні", "трутні з казною"; ліве республіканське крило називало антиреспубліканців "непроглядні", "печерні люди", "троглодити", "палеополітики", "ті, що ростуть на скалах", "конокради", "доісторичні", "бегемоти", "ведмеді", "макаки", "мамонти", "ретрогради", "реакціонери", "обскурантисти", "нео", "мушкетери", "фанатики", "дикі", "антиподи", "мракобісида", "латинська раса", "шакали", "бестії", "шкідливі звірі", "жаби", "мавпиепілептики"; а ті їм відповідали: "трактирщики", "пронири", "соціал-пронири", "підпалювачі", "головорізи", "сектанти", "авантюристи", "зłodії (Каїни)", "честолюбці", "крадії", "вбивці", "злочинці", "рептилії", "змії", "ракоподібні" [3]. Серед висловлювань-характеристик можна зустріти і досить оригінальні, і смішні, і саркастичні, і принизливі, і ті, які претендують на спробу ідеологічної класифікації.

До речі, чомусь саме комуністи та інші "ліві" використовують для характеристики своїх опонентів слово "фашист". Щось схоже на дитячі ігри у війну, коли всі діляться на "наших" і "фашистів". Але ж це ще тільки період встановлення Іспанської республіки – 1932 р.

Напевно, традиція називати фашистами всіх своїх опонентів виникла серед представників тоталітарних ідеологій ще задовго до подій Євромайдану в Україні. Справді, як констатують психологи, найбільше нам не подобається в інших те, чого надто багато в нас самих. Щоправда, згадуваний нами Дж. Оруелл ще в 1944 р. писав, що майже кожен англієць сприйняв би слово "хуліган" за синонім слова "фашист".

Далі у статті "Вовк, який кричав фашист" її автор показує вже сучасні варіації на тему "фашист", які ллються з екранів телебачення і використовуються як тези Антимайдану: неонацисти, неофашисти, штурмові загони, відголоски нацизму, крайні праві, відверті антисеміти, жорстокі екстремісти, ксенофоби, ультра-націоналісти, зверхність тощо... [8]. Однак пропаганда – це тема окремого дослідження. До неї ми ще будемо повертатися.

Для характеристики наступних прийомів, які використовуються в сучасному політичному дискурсі, звернемося до дослідження особливостей українського політичного дискурсу. Це дасть змогу не лише з'ясувати уподобання наших можновладців, а й сформувані мовно-психологічний портрет сучасної української політики та її найбільш активних репрезентантів, що, у свою чергу, дасть змогу концептуалізувати уявлення про культуру українського політичного дискурсу.

Відтак, до особливостей сучасного політичного дискурсу, зокрема в Україні, насамперед можна віднести активне використання сміху та так званого політичного гумору.

Та як би не подобалися нам "веселі" передачі, мультфільми тощо ("Вечірній квартал", "Веселі яйця", "Казкова Русь" тощо) та різні політичні реаліті-шоу та дебати, якими перенасичений медіапростір і які тим більше цікаві, чим більше в них скандалу, провокацій, висміювання, варто розуміти, що ще з давніх-давен сміх використовувався насамперед як засіб приниження супротивника. Особливістю сучасного гумору в українській політиці є акцентування і висміювання речей, які загалом далекі від політичної сфери і зазвичай не пов'язані з політичними переконаннями, програмами, цілями, ідеями, ідеологічною належністю тощо опонентів. До речі, на моє переконання, саме ця думка може слугувати аргументом на користь авторів відомих гумористичних телепрограм, скетч-шоу та текстів, які наголошують на своїй непричетності до політичних замовлень, повній аполітичності, апелюючи до того, що політики – живі люди, які нічим не відрізняються від пересічних громадян, тощо. Проте чомусь прості люди вкрай рідко можуть стати учасниками чи персонажами подібних програм. Крім того, варто нагадати, що ще з часів Стародавнього Риму саме висміювання суто людських та почасти інтимних характеристик опонента вважалося найбільш ефективним засобом не тільки скоригувати його поведінку, а й сформувані в загалу думку про його несерйозність та неспроможність вирішувати важливі справи, тим більше державні. Російський дослідник В. Дем'янків наголошує, що висміювання знаходиться на межі етично допустимого, тому можна вважати, що найбільш образливий гумор сприймається суспільством як доцільний тільки в самий критичний період, а от в "нормальні" періоди такий жанр не допустимий [3].

Тут до тези "образливий гумор сприймається суспільством як доцільний" так і проситься запитання: а чи розуміє це саме "нормальне" суспільство, зокрема українське, чи ми вже вступили у фазу найкритичнішого з періодів? Відтак, засилля в медіапросторі "веселих політиків" може слугувати й індикатором "здорового" стану суспільства. Звичайно, ніхто не проти сміху та гумору, зокрема в політиці, особливо в такий непростий для суспільного поступу час, однак поважати потрібно один одного за будь-яких умов. Поняття "культура спілкування" не лише відображає загальний стан культури суспільства, а й впливає на її формування. "Спочатку було Слово...".

На користь підтвердження думки про перенасичення сучасного вітчизняного простору "сміхом" свідчить і факт створення нового політичного утворення "Сатирично-демократична партія України" (СДПУ), яку очолили коміки з трупи "Маски" Б. Барський та Г. Делієв. Першим лозунгом партії став заклик до політиків: "90% майна тирте, але десяту частину народу залиште" та до народу: "Не заходьте в оману".

Крім того, майбутні члени парламенту заявили, що, якщо їм не вдасться потрапити у Верховну Раду за результатами виборів, то вони пройдуть на повітряних кульках. Основним мотивом входження в український парламент коміки назвали бажання брати участь у нескінченному шоу, в якому прийнято надуватися, брехати, битися і корчити рожі. Згодом автори проекту провели низку відповідних актів, які свідчать не лише про театралізацію вітчизняної політики, а й про перенасичення її вчинками, далекими від здорового глузду, які інколи трансформуються у вирішення питань не лише в бійках, а й в акціях із закидуванням яйцями, апельсинами тощо.

До речі, українська дослідниця Г. Завражина вважає, що обценна, грубо-просторічна лексика і фразеологія, експресивні негативно оцінні відомості новотвори, стилістично нейтральна негативно-оцінна лексика і фразеологія, яка характеризує зовнішність політика, метафори, сферою-джерелом яких є стосунки між чоловіком та жінкою, а сферою-ціллю – особистість опонента, використовуються в російськомовній пресі в Україні вкрай рідко [4]. Можливо, в пресі й насправді це так. Проте на телебаченні ми бачимо іншу картину, а про інтернет не варто й згадувати. Хоча і прямі трансляції з Верховної Ради можна інколи показувати і без несмішливих коментарів.

Дослідники пропонують у випадку, коли вже надто хочеться вказати на не надто високий інтелект чи якості політичного супротивника використовувати евфемізми. Евфемізм – це своєрідне лексичне табу, покликане насамперед пом'якшити висловлювання. Наприклад, загальновідомим є використання у

науковому дискурсі "пасажу": "щось у даного автора не зрозуміло" або "не зовсім зрозуміло, що автор хотів цим сказати". "...у цьому саркастичному звороті провину на себе як би бере інтерпретатор. Ще більший евфемізм межує з відвертістю, коли говорять: "Я дійсно не розумію. Відсторонивши так опонента від рівноправної участі в обговоренні питань, оратор залишається один на один зі слухачем. За певних режимів вільний обмін думками не передбачається, і політичний дискурс не націлений на діалог" [3].

Доповненням до тверджень дослідника Дж. Оруелла про "повну затьмареність" евфемізмами політичної мови у наш час може також стати думка про необхідність театралізованої агресивності у висловлюваннях політиків. Тобто полемічності, про яку йшлося вище. А якщо її не вистачає, то політик автоматично перетворюється на братика-кролика в мілітаристському вбранні. Саме в такому саркастично-метафоричному образі був представлений один з сучасних українських лідерів на обкладинці відомого українського часопису у відповідь на дещо мілітаризовану рекламу своєї політичної програми. Хоча вважається, що вперше лідера так представила "Комсомольська правда", а вже далі такий образ пішов вільно гуляти у мас-медійному просторі.

Тут хотілося б звернути увагу на два зауваження: про коректність і недопустимість особистих образ ми вже згадували; по-друге, на жаль, військова тематика сьогодні вже стала нашою дійсністю. І необхідність відстоювати інтереси країни концентрацією військових зусиль провокуватиме підвищений інтерес не лише до реклами, а й до політичних програм у стилі мілітарі, що власне і продемонстрували дострокові президентські перегони у травні 2014 р.

А от мілітаристська реклама напередодні президентських виборів 2010 р. інтелігентному політику, можливо, дійсно, не личила, однак її використання, мабуть, і вимагає сучасна політична доцільність та реальність, перенасичена театралізованою агресивністю, демонстрацією сили та фізичного здоров'я навзаєм інтелекту та освіченості. (Містика, але в 2014 р. йому таки довелося опанувувати військові терміни. І військова тематика вже ні в кого не викликає насмішок...)

Також згадаємо популярність новинних кадрів та роликів про купання політиків в ополонках, відвідування басейнів, запливи тощо. Популярними стають зайняття спортом – від вправ на тамтамі до стрибання по пеньках. Пропаганда спорту і здорового способу життя – це насправді дуже важливо. Сама ідея, на моє переконання, навіть корисна для суспільства. Однак в дещо іншій формі, без відвертої демонстрації сили і агресії, що часто виходить на перший план, залишаючи далеко позаду якісну освіту і ерудицію.

При цьому показово, що на землі окрилений геніальними ідеями політикам часто стає вже мало простору, щоб розвернутися – вони керують літаками. Та залишається лише посміхатися, коли симпатична жінка-політик на високих підборах демонструє свою спроможність керувати країною за кермом літака. Які вже тут коректність, евфемізми та наукові пасажі!

Не прийшов, на жаль, в Україні ще час політиків з елітною освітою, вишуканими манерами та без гендерних упереджень, які негативно впливають на конструювання жінками свого політичного іміджу, що часто призводить до демонстрації ними суто чоловічих якостей. Не того вимагають постійні спроби блокування роботи Верховної Ради та вирішення спірних питань виключно в кулачних бійках, що далі смакують всі ЗМІ. Невже цього вимагають гласність і свобода слова, публічність і відкритість влади?

Відтак, щодо вітчизняного політичного дискурсу виникає низка запитань, які провокують необхідність більш ґрунтовного його вивчення. Саме в цьому і вбачається перспективність подальших досліджень у цьому напрямі.

(далі буде)

Література

1. Бахтин М. М. К методологии гуманитарных наук [Електронний ресурс] / М. М. Бахтин // Эстетика словесного творчества. – Режим доступу: http://psylib.org.ua/books/_bahm01.htm.
2. Будаев Э. В. Риторические направление в исследовании политической метафоры [Електронний ресурс] / Э. В. Будаев, А. П. Чудинов // Respectus Philologicus. – 2006. – № 9 (14). – Режим доступу : <http://www.russian.slavica.org/article2562.html>.
3. Демьянков В. З. Политический дискурс как предмет политологической филологии / Демьянков В. З. // Политическая наука. Политический дискурс: История и современные исследования. – М.: ИНИОН РАН, 2002. – № 3. – С.32-43.
4. Завражина А. В. Речевая агрессия и средства ее выражения в массмедийном политическом дискурсе Украины (на материале русскоязычной газетной коммуникации): дис. на соиск. науч. степ. канд. филол. наук : 10.02.02 / Г. В. Завражина ; Киев. нац. ун-т им. Т. Шевченко, Ин-т филол. – К., 2007. – 285 с.
5. Кобозева И. М. К формальной репрезентации метафор в рамках когнитивного подхода / И. М. Кобозева // Труды Международного семинара Диалог-2002 по компьютерной лингвистике и ее приложениям [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dialog21.ru/archive.asp?vol=volumes&y=2002&>
6. Anderson R. D. The Discursive Origins of Russian Democratic Politics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sscnet.ucla.edu/polisci/faculty/Anderson/AFHRChapter.htm>. – Заголовок з екрану.
7. Baysha O. Media framing of the Ukrainian political crisis, 2000-2001 / O. Baysha, K. Hallahan // Journalism Studies. – 2004. – Vol. 5. – № 2. – P. 233–246.
8. "Волк, который кричал "Фашист!" – патология российской пропаганды против Украины. Ч. 1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.stopfake.org/volk-kotoryj-krichal-fashist-patologiya>.

References

1. Bakhtin M. M. K metodologii gumanitarnykh nauk [Elektronnyy resurs] / M. M. Bakhtin // Estetika slovesnogo tvorchestva. – Rezhim dostupu: http://psylib.org.ua/books/_bahtm01.htm.
2. Budaev E. V. Ritoricheskie napravlenie v issledovanii politicheskoy metafory [Elektronnyy resurs] / E. V. Budaev, A. P. Chudinov // Respectus Philologicus. – 2006. – № 9 (14). – Rezhim dostupu : <http://www.russian.slavica.org/article2562.html>.
3. Dem'yankov V. Z. Politicheskyy diskurs kak predmet politologicheskoy filologii / Dem'yankov V. Z. // Politicheskaya nauka. Politicheskyy diskurs: Istoriya i sovremennyye issledovaniya. – M.: INION RAN, 2002. – № 3. – S.32-43.
4. Zavrazhina A. V. Rechevaya agresiya i sredstva ee vyrazheniya v massmediynom politicheskom diskurse Ukrainy (na materiale russkoyazychnoy gazetnoy kommunikatsii): dis. na soisk. nauch. step. kand. filol. nauk : 10.02.02 / G. V. Zavrazhina ; Kiev. nats. un-t im. T. Shevchenko, In-t filol. – K., 2007. – 285 s.
5. Kobozeva I. M. K formal'noy reprezentatsii metafor v ramkakh kognitivnogo podkhoda / I. M. Kobozeva // Trudy Mezhdunarodnogo seminar Dialog-2002 po komp'yuternoy lingvistike i ee prilozheniyam [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.dialog21.ru/archive.asp?vol=volumes&am; y=2002&am;>
6. Anderson R. D. The Discursive Origins of Russian Democratic Politics [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.sscnet.ucla.edu/polisci/faculty/Anderson/AFHRChapter.htm>. – Zagolovok z ekranu.
7. Baysha O. Media framing of the Ukrainian political crisis, 2000-2001 / O. Baysha, K. Hallahan // Journalism Studies. – 2004. – Vol. 5. – № 2. – P. 233–246.
8. "Volk, kotoryy krichal "Fashist!"" – patologiya rossiyskoy propagandy protiv Ukrainy. Ch. 1 [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.stopfake.org/volk-kotoryj-krichal-fashist-patologiya>.

Вильчинская И. Ю.**Культура политического дискурса: особенности отечественного проявления**

В статье проанализированы особенности культуры политического дискурса, в частности отечественного. Большое внимание уделено метафоризации, полемичности и театрализации политической действительности, использованию юмора в политике.

Ключевые слова: политический дискурс, лингвистические приемы, культура, медиaprостранство.

Vilchynska I.**Culture of political discourse: Features of domestic manifestations**

The paper explores the culture of political discourse, particularly domestic. Much attention is paid to the metaphor, and dramatization polemical political reality, the use of humor in politics.

The first concept that characterizes modern political discourse and its culture – a metaphor. The latter researchers believe the primary means of knowledge by transferring concepts from specific areas in the abstract. In fact, the literal translation of the word "metaphor" – a transfer.

Metaphorization is closely related to metonymy. Metonymy – a replacement of one another phenomenon – renaming. Metaphor and metonymy Also in political discourse actively use and other linguistic techniques.

Synecdoche term meaning "to have something else in mind" when we express our opinion. Widely used in political discourse and synonyms – When the characteristics of the concept of using different colors. Importantly, it is usually words, which only coincide in meaning, and therefore, while describing one concept, in fact, can only be loved by the main content.

Antonyms – is opposite in sense, they enhance the expressiveness emphasize content statements emphasize the contrasts of opposite qualities, including political opponents.

In general, all linguistic methods are closely related and generally describe one phenomenon – multiple – polysemy, which is closely linked to the polemical. The latter, according to researchers in general are the most expressive feature of most political discourse.

The next feature – obscurity obvious at first glance, the political passages.

Another phenomenon, which the researchers point out, and which should be considered in the study of political discourse – political diglossia, ie the existence within the totalitarian society of political fact of bilingualism – ordinary language and the language of official propaganda.

The emergence of euphemisms and tabuizmiv – natural, since they replace words that can not be used. To this end, as the notion of context, the words can be surrounded by others that allow you to understand what's going on, avoiding direct characteristics.

However, this political metaphor and diglossia reflect not only the most important characteristics of political discourse, and political attitudes. Thus, the characteristic of the USSR metaphor hyhantomaniyi and paternalism consider universal indicator totalitarian and authoritarian society.

And vice versa – a feature of political discourse can change not only the public mood, but also cause social and political transformation. Confirmation of this view was the discursive theory of democracy R. Anderson. An example may serve as a kind of diglossia research Baixa A. and K. Hallahana "The media framing Ukraine in the period 2000-2001, the political crisis".

Another interesting feature of political discourse is the use of derogatory names for the attack, which are easily identifiable in the memory and thus cause the necessary associations. From them we can determine, for example, party affiliation kicker. The special features of contemporary political discourse, particularly in Ukraine, include the active use of laughter and the so-called political humor. The feature of contemporary humor in Ukrainian politics is the emphasis and ridicule of things in general are far from the political sphere and in no way related to political convictions, programs, goals, ideas, ideological affiliation, etc. opponents.

The dominance in the media "gay politicians" can serve as an indicator of his "healthy" state. Of course, no one to laughter and humor, especially in politics, especially in such a difficult time for social progress, but you need to respect each other under any circumstances. The term "culture of communication" not only reflects the general state of culture in society, but also affect its formation.

In favor of confirmation thoughts about the glut of modern domestic space "laughter" and suggests the establishment of a new political formation "satirical Democratic Party of Ukraine".

Key words: political discourse, linguistic techniques, culture, media space.